

ARMY MEDICAL LIBRARY
WASHINGTON

Founded 1836

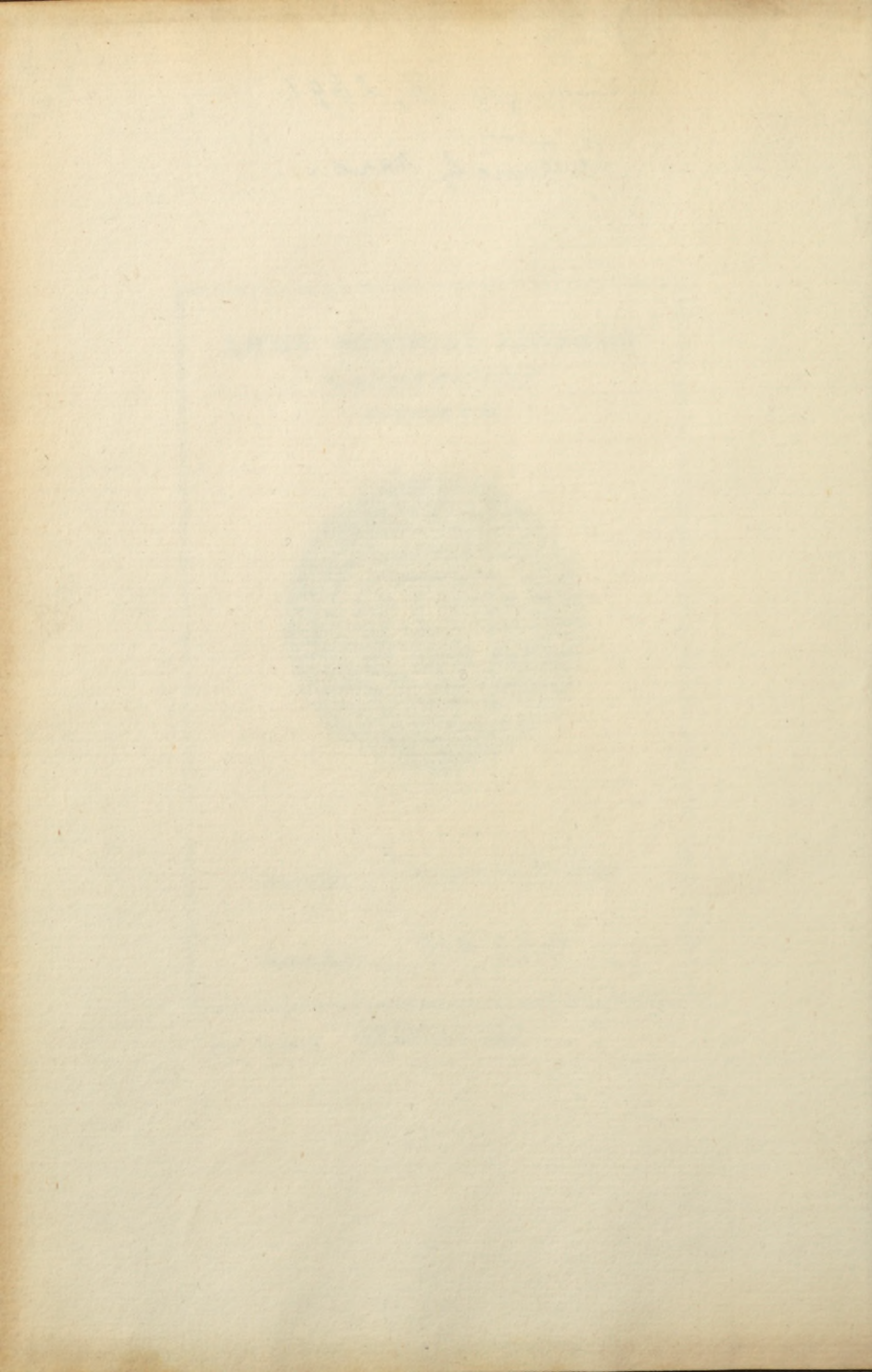

Section Incunabula

Number 312320

Copinger II, 2691.

Extremely rare.

1
Incipit tractatulus venerabilis Magistri Jo-
hannis Gerson Cancellarii parisiensis tra-
ctans de pollucione nocturna an impediatur ce-
lebrantem an non

Dubitatū est apud me frequēter
et diu p̄sertim post susceptū sa-
cerdotiū. si quis nocturno pollu-
tus sōpmio a celebrando missaz
cessare deberet. Exptus sū fili multos p̄ser-
tim religiosos. et nouissime quosdā pre ces-
teris tali dubitacōis scrupulo nō parū tur-
batos. dū ex vna pte eos ad celebrandū tra-
hit. deuotio. ex altera timor offense reprimat
Tandem effectus sūper hac re certior. tū ex
doctorū sacrorū lectōe. tum expertorū et vir-
tuosorū cōsultacōe et exemplo. tum postremo
ex ipsa ratiōis et expimentalis cognicōis
attestacōe inductus sum vt cōsideracōes ali-
quas breues et nō p̄fuis inutiles: sup hac
celebracōis materia componerem. eas iūdi-
cio melius et sincerius sapientiū supponēdo.
Cōsideracōnū huiusmodi quedam erūt accessoz-
rie et quedā p̄ directū r̄n̄siue. Precor autem
dari veniam si forsan impurius loquendus
erit. quoniam morbus talis est qui vix ali-
ter detegi vix pulchrioribus medicamentis
sanari potest.

Nullus habet certitudinē euidentē abs-
q3 dei reuelatione speciali q3 sit sufficiē-
ter dispositus ⁊ dignus ad celebranda misse
mysteria. **D**atet q3 tūc posset aliq3 euidenter
cognoscere se ēē in grā gratum faciente: et q3
sufficiens fecit quicq3 requiritur ad hoc q3
deus sibi grām hanc infuderit. quā insup nul-
lum ponit obiecm ex pte aliq3 ad huius gracie
suscepcoem. deniq3 sciret euidenter q3 nte cō-
stitutus est sacerdos ad hūdam ptatem nul-
latenus impeditā ⁊ similia multa que sūt pu-
re contingētia ⁊ q3 sciri nō pnt infallibiliter abs-
q3 dei reuelacōe speciali. **P**reterea q3 nesciat
posse fieri vt hō detur in reprobū sensū ex de-
meritis pcedentibus. vt nō videat pctā sua.
⁊ ita nihil sibi conscius sit. non tamē in hoc est
iustificatus. put apostolus formidādo testa-
tur. **F**orsan est talis comparatus ipfi **A**man
superbo. qui ad conuiuiū bēster venit. repu-
tans hoc sibi fieri ad honore esse precipuum
quod sibi erat ad suspendiū. **Q**uis scit si aus-
diturus est. **A**nnice quomodo huc intraisti nō
habens vestem nupcialē. **F**orsan deniq3 talis
annūeratus est inter illos de q3bus ppheta n̄
tam imprecatur q3 prenūciatur dixit. **F**iat
mensa eorū c. i. in l. et in r. ⁊ in f. **Q**b. o. eo. qē
Effunde super eos iram tuam. ⁊ fu. i. t. c. eos

Fiat habitacō eorū deserta. et in tabernaculū
eorū nō sit q̄ inhabitet. videtis q̄ extimescēda
sentēcia si mīstico sensu vtimur cōtra quos
dam ad sacre eucaristie mensam accēdētes
iudicatur presertī cū dī. Obscurētur oculi e
orū ne videant. Et sformiter ad illud apos
tulus intonat et minatur. Qui indigne in
quit māducat et bibit: iudiciū sibi māducat
et bibit Et rursus. ppter hoc inter vos mul
ti imbecilles. et c. Nec imbecillitas et hec dor
micio magis ad aiam q̄ ad corpus referēde
sūt puto. Constat at q̄ hec oīa certitudinem
evidētie tollūt ab aliquo sup sua ad celebra
dū dignitate

Consideracō secūda

Ad dignē celebrandū et absq; temerari
a presūpcōe et imputabilitate ad no
uū p̄ctm nō req̄ritur tal' evidētie certitudo su
p celebrātis dignitate. Patet qz null? tunc
qntūcūq; iustus et purus deberet celebrare
nec hoc posset absq; discriminē si ei nō fieret
reuelacō special'. sufficit ergo certitudo tal'
q̄lem in materia morali consuevit expetere:
et cape. que certitudo p̄t appellari certitudo
moral' aut ciuil'. sicut prudēter loq̄bat p̄hs
p̄mo eth. di. iij. c. Disciplinātū em est intm
certitudinem inquirere scdm vnūquodq;
genus in quantum natura recipit Ad hanc

certitudinem morale sufficit ut plurimum quod hoc
accedens ad missam discusserit conscientiam suam
sicut fecisset per magna re lucrandam aut in com-
moto graui euitando. et quod non sit sibi conscientia per
hanc discussionem de peccato mortali aut de proposito
peccandi mortaliter quod insuper non cognoscit
se aliud impedimentum legitimum per excommunicationem
aut irregularitatem habere. **C**onsentio itaque
in hoc cum durando. iiii. sum. d. x. q. x. quod talis etiam
si esset in peccato mortali nescienter: nec de eo expressim
ageret confessio eum reportaret unum e duobus.
aut sibi remitteret tale peccatum virtute
sacramenti. quod videtur facere quod in se est ad eius
delectationem. **N**on enim deus requirit ultra posse.
Aut fieret sibi dimittus illustratio et recogniti-
tio sui peccati quantum per penitentiam illud dilueret:
quemadmodum multis contingere probatissimum est
quod inico sui sacerdotum dum celebrationem continu-
ant in memoracionem redeunt plurimorum et occultis-
simorum peccatorum. **V**idem inueniunt gratiam illi
quod nouiter ad frugem melioris vite toto corde
se preparent. **P**orro talia peccata in recordacione ve-
nientia ex irradiatione superioris luminis in
profundo abyssu anime non ideo tales confi-
teri tenentur quod non prius deleta esse potue-
runt modo prebato. **S**ed fit hoc ad obe-
diendum precepto de confitendo semel quodlibet

pān nrm qđ et dū dīstīncte cognoscimus

Non oīs scrupulus aut dubitacō de pctō mōrli atq;
 omīs est deuocō vt deordinacō aut nō atten-
 tio imped iūt de nō nccitate celebracōis dig-
 nitate. **P**atet qz certitudo moral qlem p̄dix-
 imus sufficere opatitur secū vacillacōz qn-
 bā ai. ā hēsitacōz vel suspicōz seu scrupulos
 qz hō nō sit sufficienter dispositus aut qz
 impedimento aliquo ligatus est. **C**ompatē
 etiam deordinacōem aliquā p̄sertim virūz
 inferiorū et legis trānce mēbrorū que n̄ est
 sepe subdita nrē ptati. **E**x qua causatur inde
 uotio quedā quā nō plena et actualis sp̄ at-
 tencō assequūtur nec obinde pctō maculari
 nccē est. **E**t si q̄s opposuerit qz dubitans de
 aliquo an sit illicitū. et stante dubio illō a-
 gens peccat. qz se discrimi sciēter obicit.
Rndeo cū dño **G**uillhelmo antisiodoren. rez-
 gulam hanc magistrālem intelligendam
 eē de dubio tali qđ est vehemens. et magis
 aut saltem eque inducāt mentē credere qz ē
 mōrliter illicitū. sicut qđ ē licitū. **V**ecus est
 vbi mens plus inclināt et iūdicat qđ est li-
 citū q̄ illicitū. quāvis nō habeat vsquequa-
 qz certitudinem euidentē aut fixam. qz nec
 hōāpsūm requiritur. **S**unt itaqz nōnulli

plures q̄ fortis sūt fantasie . qui p̄terea sepe
trepidant timore vbi iudicant nō cōtinendū
Tales dūt inmiti cōsilio supiorū et prudētū
et cōtra talem ipōrum vacillacōem audacter
operari sic em̄ plerūq; vincti abibitq; . **Q**ui
vero rennuīt credere supiorū et prudētū cō
silio ad tales scrupulosos dēponendū et agē
dū cōtra eos eriat inēpliciter . **P**rimo p̄ su
p̄biam et arrogantia: p̄ponendo iudiciū suū
et prudentiā aliorū iudicō . Rursus talis vix
aut nūq̄ deuocōem hēbit solidā nec pacē cō
scie a talibus . ac p̄inde carebit locus aīme
sue hospite illo . de quo p̄ph̄a dixit q̄ in pace
factus est locus eius . **D**icūt doctores aliq̄ : q̄
bus cōsentio q̄ aliqui nō est tā meritoriū cre
dere sicut velle credere nec dolere sensualiter
de p̄ctis sicut velle dolē et nō posse . **D**esideriū
paupm exaudiuit dñs inq̄t p̄ph̄a . p̄p̄acōz
cordis eorū audiuit aures tua . **Q**uod itaq;
iudicat nos et nrā s̄m supioris rōis arbitri
um volūtate et iudiciū . et nō s̄m ea q̄ nobis i
uitis atq; cōtradicētibz porcō sensualitatis
inferior aduehit et p̄duat . q̄lia sunt volubi
litas ymaginacōnū et fatiax . Stimul⁹ ī sup
carnis illecebrofus et vīdicati⁹ . vacillacōes
p̄terea tūde et ierte sup agēdis aut sup eis
credēdis q̄ nrīs neq̄q̄ sēlibz attingi⁹ et n̄lia

decipiuntur in h^{is} multi ex simplicibus: distin-
guere nescientes inter ea q^{uod} porco aie superior
agit p^{er} consensu. Et ea que porco inferior pa-
titur absq^{ue} superioris assensu. Dar^{et} idcirco
sepe alijs salubre consiliu q^{uod} nesciunt illud p^{ro}sta-
re sibi. Quare sic? Certe ob turbam hanc
passionu simul irruentiu tumultuantem et rix-
antem Quocirca memoradu est bti Bernardi
sup hac re consiliu. Erat ex discipulis ei^{us} q^{ui}
dam tantis inquietatus scrupulis ut ad cele-
brandu nullo pacto auderet accedere. dixit
ei deuotus et circumspectus Bernardus post^{ea}
q^{uod} hoc accepit Vade frater et in fide mea cele-
bres. Obediunt discipuli et scrupulus ille o-
mnis perpetuo discessit. Laudanda prius et imi-
tanda t^{er} illius pri^{us} industriosa fiducia q^{uam}
istius fratris fidelis obediencia. Dicit aliquis ex
simplicioribus Vtinam et h^{ic} mibi eet abbas
aut prior qualis erat bti s bernardus. crea-
derem facili^{ter} impanti. Nunc vero dum supe-
rioris mei puam sapiam conspicio: non au-
deo meam conscienciam et salutem sue fidei
tali pacto committere. Quisquis ita dicis et
sapis erras et desipis. Non enim consisti te
et salute tuam in manus hois. q^{uia} prudens e
et plurimu^m hatus aut deuotus. sed q^{uia} tibi
est scdm regularem institucionem p^{ro}positus

et platus. Quāobrem obediās sibi nō vt hōi:
sūt deo iubenti. si tñ nō ē deū. Et sepe tanto
erit obedia tua placētior deo. tibi qz fructus
ofior: qnto est i. dignior ille cui ppter deū sibi
nō refugis. Caueas ad extremū ne dū qris
securitatē nec illā adipiscaris i. gūe ruas di
iudicacōis et presumpcōis foueā

Quarta consideratio
Contigit vt possit aliq̄s eodē tpe ad ce
lebracōez laudabiliter accēdē. posset nō mi
nus ab eodē laudabiliter abstinē. Quo casu p
mū de se laudabili? ē q̄ scdm. Ptz pma ps
qn aliq̄s ē sine cōscia pccati mōrlis aut alio i
pedimēto. et nō est obligatus ex officio l. ali
ter celebrare tūc hz vtrūqz in sua ptate facē
licēter ac laudabiliter. vt l. cū cēturiōe dicat.
Dñe n̄ sū dig. ac. l. cū zacheo dñm fidens iui
tet. Scdā pte pbo cū durādo. iij. s̄māz d.
xxij. q. vi. Celebracō q̄ppe ē de p se opus bo
nū. Abstinē at ab ea si sit bonū magis ē in
ordie ad in deuocōem suscipiētis q̄ de p se.
Rursus celebracō hz efficacīā magnā ex vtu
te opis opati. ppter quā nō tñdē valet volū
tas sola celebrādi. sic par volūtas actu cele
brās. Additqz opus b̄ exteri? aliqd bōitatis
ad bonitatē volūtatis ppter meritū passio
nis xpi. ppterea dici solet op? priuilegiatū

Amplius ille qui celebrat in opis executione
magna adipiscit deuotionis pinguedinem. et
diuinius solet occupari. **D**ucit insuper a virtu-
te nobiliori sic agendo videlicet a caritate et
dilectione huius sacramenti quam non celebrans qui timore
se potius contrahit. **Q**uod si quis dixerit va-
cacionem a celebratione ideo fieri ut ipsa postmodum
dum reuerentius et deuotius quanto rarius implea-
tur. **F**atemur posse sic euenire. **S**ed potest ex
aduerso contingere quod talis subtractio remouebit
habitudinem ad bonum. cuius effectus est secundum
philosophum delectabiliter. **S**ignum inquit adquisiti-
bitus est delectatio in opere. **E**uenit insuper ple-
rumque illud dictum nasonis. **Q**ui non est hodie
cras minus aptus erit. **D**istraxeris hodie. epa-
rum deuotus es: parum recollectus et plurimum
temptatus a carne mundo vel demone. **C**redo
equidem. sed agnoueris quod non dormiunt qui
te persequuntur. et cras idem erunt aduersantes
tibi hostes tueque deuotioni insidiantes quales
sunt hodie. **Q**uocirca non irrationabiliter con-
sultat sapiens. **Q**uodcumque potest inquit man-
tua instanter operare. **N**escis enim quanto
tale tempus ad laudabiliter celebrandum
tibi committitur quale modo habes. **E**t si utique
habeas utrumque melius est. **E**sto fueris in
hac vel in illa re defectuosus cur nouum defectum

in non celebrando superinducis. **P**er frigidus
si dicitur aut tepidus. Depe suscitatur in iuu
celebrationis huiem parum deuotum et frigidum que
in fine callescente dimittit et feruidum. **C**orp
xpi ignis est spiritualis. Accede fiducialiter ad
hunc ignem: callesces facilius. **A**udiamus orantem
ambrosium et deum alloquentem. **G**raue est quod ad
mensam tuam mundo corde et innocentibus ma
bus non venimus. **H**ic grauius est si quod peccata mea
tuum sacrificium non reddimus. Refert narratio
sanctorum patrum de quodam **E**uagrio qui nisi semel
in anno conuocandum esse censebat. **C**on que sancti
presbiteri impugnabant argumentantes quod aut dig
num se putabat et dispositum quod semel in anno con
raret et ita presumptuosus erat: aut indignum se
tunc fatebatur et nilominus accedebat. **C**ur non
igitur poterat alius filius plures sacramenta hoc offi
cere: quoniamque de se se sciret indignum. **S**i fas est
itaque semel in anno cum tempore dei celebrare: cum e
odem tempore poterat sepius celebrandi licentia fu
erit nec ignoro sanctorum aliquid quod certa ratio ap
pauit ne celebraret in eternum. **H**ic particularia sunt sancta
quodammodo uerenda sunt magis pia interpretatio quam
in exemplum agendi tractanda. **P**ostremo non si
nescimus diuisa esse dona et uocationes in diuisis put
spiritus sanctus uoluerit et alius indisponit per iter
ruptionem celebrationis sese uix per modum recolligit

Aliusex ea defrequentacoe reddit' inbellotis
or a ex tali familiaritate pmprior ad pteptu
Quaobre sua interroget vnusquisqz sciam
tuc per experientiam a prudentionis alicui
ius pshiu id qd oportum? pperent exeptur.
Hic dicebat egregius doctor augustin'. Co
tidie celebrare nec laudo nec vitupero. Ipe tn
a alij pfulut sic viuert qtdie digni possum?
acceder.

Quequitur quinta cōsideratio.

Nulla pollutio inchoata a pfecta i somp
no pctm est mortale. Datet ex famosa
aug-regula. q pctm adeo volutariu est. qd si
no eet volutariu: non eet pctm. itelligitur de
actuali. Rursus ista est expressa determinaco
eiusdem. pmo de ciui. dei. c. xxv. loquētis de vi
olenta corrupcoe virgis alicuius. Quatomas
gis iquit absqz culpa est in corpe no pntie
tis si absqz culpa est i corpore dormientis. Vi
centes oppositu cōtradiūt nō solum theologi
ce sed a phisice determinacōni. nec habet qd
rñdeant si fiat eis argumentū de furiosis et
infantibus a alijs nō vtentibus rōe quos pro
tuc non peccare noua tñs gressione cōcors est
omniū sapientum recta sentēcia. Notāter dici
mus si pollutio inchoata sit a pfecta i somp
no. quoniam posset aliquis vigilās impurū
brē desiderū se polluendi quovigente caderet

in sompnū i quo suā pollucō compleret. **P**os-
set similiter pollucōem in sompno ceptaz ex-
pgiscens male cōsummare. **C**onstat in hīs ca-
sibus radicē pollucōis eē liberā ⁊ flagiciosaz
ppter quā illud opus obscenū imputabit
ad culpā. **A**t vero si utrobīq; fuerit in pnci-
pio ⁊ fine carentia vsus rōis aut cōsensus: li-
ber erit vtiq; talis actus. etiā si vigilādo cō-
pleret absq; pccō mortali. **P**alā est rō qz li-
ber tate carebit. **P**oterit forsan aliq; peccatē
postmodū cōplacendo sibi i tali voluptate p-
brosa quā habuit. nō obinde tñ reddeat pri-
or actus pollucōis culpabiliter vicōsus. **P**os-
set etiam aliquo mō placere sū scī thomā
non qz voluptas est. sed qz sanitatē ⁊ natu-
re affert exoneratōem absq; sui q̄ patit p-
curatione vel assensu. **D**eniq; nō cōsulūt san-
cti qz debeat violenter. **F**luxus ille dū euigi-
lando sentatur iā affluēs coherceri. qz vel eēt
frustra conatus hūmōi vel nature supra mo-
dū grauatiū. **C**onfirmatio oīm ista est. qz
actus exterior nullūq; pccm est nisi denomi-
natione extrinseca plus q̄ vrina non dicat-
ur proprie sana. **S**i nullum sit igitur in a-
nimo p̄prie dictum peccatum: dū libertate
nō vtitur nullus erit p tūc actus exterior vi-
ciosus. neq; tñ negabim? qn p crapulā aut

dampnabile illecebrā vigiliē possit aliquis
in hanc illabi sordiciē sed culpā tunc vigi
lia nō sompn? h3. quā p̄ a crapula a cogi
tatio voluptuosa letali crimine sepe carēt et
pūt ante sompnū dilui penitendo.

Sexta consideratio

Ollucō corpālis in sompno attingē p̄
nō solū absq; p̄dō mortali p̄cedente.
p̄mo a ex merito. Patet ex distīctōe famo
sa data p̄ gregoriū: a alios tā theologicos
q̄naturales. Euenit itaq; nōnū p̄ hec immū
dicia ex infirmitate aut debilitate natuē ex
onerare se volētis aut retinere nō valētis.
Nā est p̄terea aliq̄s fluxus fere tal' in viris
aliq̄bus qualē feie patiūtur in mēstruis. a
fit cū nulla aut tenuissima voluptate etiā vi
gilando. Fit aliq̄n insup aliq̄s fluxus tāta
lubricitate a facilitate in q̄b? dam viris aut
feis q̄ solo aspectu aut alloq̄o aut leui cogi
tatione puocātur. Quis ergo dixerit apud
tales inuitos a remittētes aut nullo mō cōsen
tientes ab initio vsq; in finē p̄ctm mōrle cō
mitti. Non oim vna est cōplexiois armoia
Quosdā videm? e naso leuissimā aut nulla oc
casiōe defluere sanguiem. alios cū violētia
multa id nō pati scim?. Cognouit hōiem sep
tuagenariū secularem et valde crapulosum

qui nūq̃ se pollutū fuisse dormiendo testaba-
tur et hoc in alijs mirabatur Aliū vidi religi-
osū et sobriū q̃ p̃ decennū et āplius fere quo-
tidiana hac passione vexabatur. **Q**uidā vix
sompniant dormientes alios sompnia iugi-
ter exagitant. **S**ed omittam? hec et similia
quorū determinatio medicos plus aspiciat et fili-
remedia quāq̃ mihi falsus fuerit unus ex me-
dicis famosissimus se p̃vidē ad medendū tali
nocturno fluxui in alijs studuisse diligenter
sed frustra laborasse. **N**os at̃ moralia seu the-
ologica loquentes declarem? quo pacto pos-
sit ex merito p̃cedente pollucō nocturna cōtin-
gere. **P**rimo q̃dē ex arte abstinentia i p̃ae
et aqua. h̃s euenire p̃spiciū fecit exp̃iētia Am-
plius volens aliq̃s hoc viciū carnis predi-
cāto detestari nōne sup̃ illo cogitare posset. aut
similiter cōfessiones audiendo posset utiq̃ et
cum merito magno. **N**ihilomin? occurrere
videbit in sompno nōnūq̃ precogitatarū im-
pudiciarum simul acra. et ipsuz ex illis sicut
in alijs ad pollucōnem concitari posse quis ne-
gauit. **A**ddūt sancti patres quorū fuit ocu-
lus mentis apertus et tersus ad fallaces infi-
dias demonis intuendas nōnūq̃ has sordes
fieri illusionē sua vel ad terrendū et inq̃etans
dū timorose cōscie puritatē vel p̃ boni operis

ut celebracōis impedimēto vel ut vigilantia
placeat qd̄ lōmpmās ptulit vl̄ ut abstine
tiā piculosam et idiscretū vite rigore suade
at et in isamā p̄cipitet. vl̄ ut deo p̄picio et p
mittente deuotā mentē sic exerceat et ex tali
feditate stimula tā in hūilitate custodiat.

Hoc i loco duo sunt dicta gregoriū mēoran
da. Primiū est qd̄ sepe tales illusiōes seu pol
lucōes animi nesciens ptulisse magis dōlē
dus est qd̄ fecisse. **S**ecundū qd̄ bonarū mē
tū est ibi culpā agnosce vbi culpa nō est.

Hic tñ agnoscat culpa ut nō idiscrete im
pediat opacō iusta nec corpis debita fuisse
tacō deserat. **N**e p̄terea aliq̄s scias sibi fa
briet et nutriat erroneas. ne cadat in scillā
cupiens vitare caribdim. **P**atietur fortassis
aliq̄s hesitacōes varias dū ad comedendū l̄
dormiendū accesserit. **D**icetqz. pollueris si h̄
et h̄ non omiseris. si non tibi p̄rauebis. **C**on
tinnat talia necē est qui discriminē maius i
minere arcūspiciat. si nō parē cū alijs viuēdo
formā prudēter inseq̄tur. **S**crupulosis er
go contra scrupulos agendū est. et fixo opis
pede certandum. hac arte prudenter vsus ē
ille qui turbato quidā iugiter super repe
ticiōne horarū suarum si non assidue et actu
aliter attenderet ad eas: inuixit penitēciam

hanc ad tps ne quolibet hora s semel dictas
iteraret. Neq; em requiritur adnal sp atten
tio sufficit bitualis seu virtualis nō interrup
ta scienter. ⁊ a proposito p deliberatā attentio
nem circa illud penitus incōpatibile. Nulle
furgūt apud aliquos tales scrupuli: more
canū oblatiātes ⁊ lacerare minātes ipōs ā
bulantes pviā mandatorū dei quos euince
re ⁊ spescere melius q̄ p contemptū neq̄mus
Tūmō fit contemptus iste tiorē reiecto ⁊ re
gulariter nō sine pūio alterius p̄sertim hū
prioris cōsilio. alioq̄n timor imoderatus fa
cit casū aut p̄cipitat incōsulta p̄sumpcō.

Consideracō. viij.

Nulla corporal' imūdiā de p se impedi
tūa est celebracōis. s; bñ p accūs rōē
concomitante alicuius vlt sequele in aīma
Hanc consideracōem deducit bonauē. iij. se
tenciarū. di. xij. q. iij. Et p; satis prima ps ex
verb xpi. si bñ ppendatur dicēdi rō. Math.
xx. Nō lotis manib; manducare nō cōmū
nat hōiem. Et rō est. qz nulla passio tal' aut
immundicia exterior de per se peccatum est.
aut de necessitate peccato coniuncta vlt indu
cens ad peccatum. Preterea qualis est im
mundicia fordidior aut abominabilior cor
poral' vt corporal' est q̄ sanies leproforum.

Hec tñ nō impedit celebracōem p̄sertim si
 fiat i occulto. **I**de sentiūt doctores de mēstru
 is mulierū: ⁊ de fluxu ppetuo virorū aliq̄rū
Secūda ps declarat distinguēdo. qz qdā
 immūdia corpāl iūcta est immūdie spi
 rituali s̄m veritatē. sicut in vigilia hñt for
 micantes. **A**lia est iūcta tali immūdie spi
 rituali tantūmō s̄m qñdam silitudinem aut
 s̄forinitatē: put est in sompnis sordidis ⁊
 impuris qñ nō p̄t̄m est sed silitudo p̄t̄i.
Aliāvidem? immūdiā: que horrore ⁊ ab
 hōiacōnem quendāvisa v̄l recogitata gñat.
 vt in leproso ⁊ alijs plurimis. quāuis nūllā
 lam sciam? inesse p̄t̄i veritatē aut effigiem.
Postremo alia est idifferēs sicut in pedib?
 lutohis aut facie puleruleuta ⁊ subente p̄ma
 ⁊ secūda generant vt frequēter in aīa ebetu
 diem qñdam dicrafia cōem ⁊ de ordinacōem
 ac in denocōem. qm̄ sicut gustato spū desipit
 ois caro. sic ecōñ ⁊ ampli? gustata carne de
 sipit spūs ⁊ fit carnal' ad tps longius aut
 breuius s̄m diuersas h̄ituacōes ac s̄plexio
 nes. **D**e his in figura dictū est antiquis: vt
 taliter immūdi separarentur ab alijs. vsqz
 ad vesp̄eram vestimentorū locōm. **H**ec gre
 gorius sic exponit. vt nisi pri? ignis tēptati
 om̄s recesserit reuerse quasi vsqz ad vesp̄erū

agnoscat. **C**onstat enim nullas tales institutio-
nes que ceremoniales erant atque figurales
nullatenus ad obligationem nostram trahendas esse
nisi iudicare velim. propterea despera in hoc lo-
co a loco material non ad hanc accipiendo
fuit. **S**ed tam diu reputet se hoc immundum et ex ca-
stra sanctorum misteriorum secedat quod diu in eo tan-
tes vigent peccati relique. ebetudo. scilicet mentis car-
nalitas et de ordinatio ac inducio purgant.
Alij tamen diu alij confestim lugent humilitate et
promptis lacrimis diluunt et exterminant. quod
quod carnalitatis contractum erat: et omne eius vesti-
gium breui lameto delent et absolent. **V**ordes
tercie celebratio obfunt propter scandalum vel
horrorem quorum utrumque de peccatis nocere potest
deuotioni anime. prout et de peccatis celebrationem
impedire. dum videlicet scandalum vel horroz et
ex omni inducio celebratis aut assistentium ve-
hementer presumuntur accessure. **D**eus ubi
sunt omnes exercitati et perfecti apud quos
tale nihil timendum est.

Confederatio octaua

Possibile est absque ulla reprehensione
et cum merito aliquem somno pollutum sa-
croscam misteria contingere atque celebrare. **S**ed
consideratio ex deductione precedentium. **A**d dig-
nam itaque celebrationem sufficit paratio talis quod

10
nō relinquat ōsciam p̄cti mōdū aut im̄edi
mētū legitimū ⁊ que deuocōem atq; reueren
ciā ad sacramētū penitus nō excludat. **H**ec
pollutū mō dicto possibile ē ista ī se sentire
nō lōge p̄ talem passiōem. imo q̄ hūilior
deuotior ⁊ orbiatior ⁊ reuerentior ad sacm̄
accedit. **C**ōstat em̄ q̄ obsecritas humorū
istius cum suis reliquijs nō p̄petuo durat
nec p̄petuo ad celebracōem impediūt. **E**t si
datur spaciū vigintiq̄tuor horarū sicut Al
bertus dēterminare videtur. poterat aliq̄s
vna hora purgatio fieri q̄ alius in centū
Cur nō igitur fiat ad celebrandū filr aptior
Porro si timeatur reuersio taliū illecebrarū
⁊ passionū tpe celebracōis p̄nt vtiq; ⁊ in oī
bus attingere v̄l ex aspectib; sol p̄riorib;
v̄l ex corruptela nature v̄l diabolica opacō
ne. **H**ec nr̄a cōsideracō maxime locū h̄z in re
ligiosis viris ⁊ cōtēplatis quorū est adeo fa
cilis p̄uersio p̄pter fortem hituacōem. p̄pter
etiam carnis subiectōem dū vigilāt. **R**aro
āt apud seculariter viuētes: aut nouā bene
viuēdi formā inculpātes. talis repētina seu
leuis relectiō deuocōis inuenitur. **C**essa
re eos idcirco aut tardius accedere ad sacra
mentū hoc reuerendissime tractandū cūuenit
Habet p̄terea locū nr̄a cōsideracō vbi illuſio

deonīs nrām deuocōz īpedīre volentīs pspici
tur aliq̄bō īdichīs. neq̄z credē dēm? eīdē. h̄
obmīti potī? vbi subīde timet aliq̄s sac̄dos
de scandalo si nō celebret vbi deīceps tenet
celebrare. v̄l ex suscepto officō v̄l ex omīssi
one v̄l mutua vicissitudine ⁊ cōformitate ad
reliq̄s cū q̄bus viuūt quēadmodū sunt reli
giōsi pene oēs. **A**ttendēdū ē h̄ q̄ null? palā
tinet p̄p̄rū defectū v̄l infirmitates occultas
p̄dere. vt plurimū cauti? est atq̄ discreti?
ategē. **P**rodit at̄ scīpm tal̄ n̄ celebrās scan
dalisatq̄ frequēter. ⁊ cogitacōes varias af
fendere facit in corda aliorū. **N**olo tñ p̄iudi
care sicut nec possum nec debeo p̄ h̄ dēcā mea
q̄buscūq̄ institu cōibō religiosōz si aliqua
sint ad oppositū. **V**erū ē illud apl̄i. **Q**uilibz
i suo sensu abūdat. **D**z dixi ītēn qd̄ mibi
dicendū posse vidē: si nuda cogites. veritas
apud h̄ntes lib̄tatē legis xp̄i. **O**pponet for
san aliq̄s de fornicarijs q̄ s̄lī in breui pos
sent recolligere se ab oībus p̄cti reliquijs
aiam extergē. possent igit̄ statim celebrare.
Opponeret alijs de cōiugatis apud q̄s possi
bile est p̄ctm̄ sua cōiūctōe nō omītti q̄ tñ de
cōione sepandi vidētur. **A**d h̄ differre pos
sum? p̄mo ad vltimū. q̄ doctorū famosorū
sūa ē. tales cōiugato s̄ si accedāt ex deuocōe

11
p̄sertim diebo solēpnibus nō peccare. q̄n̄ v̄l
affectu p̄lis gignēde vel reddēdi debiti: aut
incōtinētie vitandē cā amixti sunt nec obsta-
culū aliud est. **A**d primū nō aliud p̄ nūc di-
cimus nisi q̄ rarissimū hoc eēt. **D**e his vero
q̄ vix aut nūq̄ eueniūt doctores parū f̄ dāt
Si tñ inmineret graue scandalū p̄ omisiōe
si p̄terea grandis stricō dcurreret. si deniq̄
magis ex surrepcōe diabolica: aut vellemen-
ti tēptacōe tale flagiciū apud se natū cōmi-
fisset. **A**udeat q̄ p̄fundius sapit talē p̄hibē
fateor nō audeo in hoc casu ⁊ alijs: sicut per-
spiciū est ex p̄missis relinquēdi sūt mlti sue
cōsciē ⁊ iudicō cīr cūstantijs oībus q̄s pru-
dentia cīr cūspiciūt indagatis.

¶ Nonā consideracō.

PRecipue ex dīno mūere ⁊ nō ex nrā in-
dustria seu prepcōe reddimur dig-
ni mīsteriorū p̄cipacōe sacrōrum. **N**ec cō-
sideracō si cū sapore intimo masticeet: hūilia-
bit nos vellemēter. **E**t p̄fecto hūilitas sola
est que disponit ad dignificacōem ⁊ p̄para-
tionē p̄ tal̄ tantq̄ hospitis in aīe cenaculo
suscepōe. **P**rociō hōiem q̄ talit̄ in veritate cō-
p̄nit nūq̄ potuisse ad q̄etā ⁊ serenā dispōez
celebrandi p̄ngisse quousq̄ diffidens de oī-
ni sua industria ⁊ labore ⁊ sollicitudine et

paracōe p cōfessiōem aut alias imolauit in
ara cordis bouē supbie Dixit in aīo strito et
hūiliato cū daniēle Dñe n̄ in iustificacōib?
meis p̄sterno p̄ces meas ante te. s̄ in mise
racōnibus tuis multis et magnis Et rursus
cum p̄pheta Ego at̄ in multitudine mie tue i
troibo in domū tuā adorabo ad templū san
ctū tuū in timore tuo. et similia q̄dam: quos
rū aliqua scriptis inseruit. **P**lane industria
n̄a et p̄paco q̄les agere ouemienter possu
mus req̄ritur. **E**is tñ si imit̄ mur fallimur et
cadim? aut tanq̄ si quis baculo arundineo
sustētetur. vacillam? neq; bitam? in adiuto
rio altissimū: dū n̄is meritis fidim? v̄l p̄ce
catorū sola recordacōe torq̄mur. **S**i mirū si
tūc i p̄tectōe dei neq̄q; amoremur q̄ deficien
te p̄tectōe quis subsistet. **F**uit quidā p̄ sōp
nū oñsa visio talis. p̄cipitatus ī cloacam
erat. et a quodā baculo stercoreib? infixō su
stentari ne p̄fūdaretur satagebat. At vero
baculus ille fūdōtenus dimittebat̄ assidue
cum fetore intolerabili. sentiens ille piculū
totā mente ad dñm ouersus: relicto baculo
cōfestim ereptus est. **P**lane cōsciencia nostra
q̄ntumlibet mūda est elca. et q̄dā plena ster
coribus fedis defedūū quotidianorū. bacu
lus ille n̄a est industria p̄ quā emergē q̄rit?

sed pauldubio quorūsq; leuēius oculos in
celū vñueniat auxiliū nobis quousq; fiducia
am nrām totam ī deū iactemus. quāto plus
īmitamur solo nrē idustrie baculo: tanto ī p
fundiorē abissum nrē prauitatis demergim
r non nisi fetorem tetrū et horridū deporta
m? **Q**uid ergo dicet aliquis: temptabim?
ne deū. aut pleni consciēcia pccōrum. īdeuo
ti sordidi. distracti. et distēperati ad sacra
mentū hoc saluterū sub spē mis soli? acceda
mus. **D**ixi iam vt agat nrā industria. qđ po
terit vt sit absq; scia pccī mortāl. sed in
illa neq̃q; speremus. alio q̃n supbim? alio
q̃n maledictōem īaurim? q̃ ponim? fiducia
ā in homīe et carnē brachiū nrām. **A**gnosca
mus qđ oēs iusticie nrē sunt vt pānus men
struate aut velut leprosi fascie sup q̃bus stīl
lamus quotidie samem pccōrum. **Q**ua fron
te igitur. qua et fiducia. infidēem ad plac
candū deū audebim? oñdere. **C**auēamus ne
potius irriter. **P**lane sic ē. **S**i mille āmis va
leret se aliq̃s disponē ad dignitatē celebratio
nis. nec sic p se attingēt. **Q**uid idcirco ī bre
ui morula facere poteris dicetur. **I**nrogat
se frequēter ille cuius supra memi si dign?
est accedere. si sufficiēter prēpatus. hesitat
p̃mū tremiscit reformidatq;. **T**ādē sic rñd;

si h̄p̄si interm̄ q̄ntum in me est m̄b̄il deo
p̄p̄io decerto m̄bi sū c̄sciū sup p̄tō mōr
li. aut peccandi p̄posito p̄tā eciam venialia
nō c̄fessā nequaq̄ obsistūt. **P**̄c̄o tamen ex
aduerso q̄ iustus est dñs qui si velit exqui
rere v̄b̄ementer debita mea : si iniquitates
seruare. si mecum in iudicio cōtendere. neq̄
sustinebo neq̄ potero respondere vnū p̄ mil
le quamlibet lotus fuero attritus confes
sus lacrimosus. **Q**uid ista sunt. **V**e m̄bi si
non cum m̄ia magna diiudicer. **Q**uid scire
possum si forte lateant me vicia mea. merui
q̄dem exccari qui visu meo sp̄uali p̄mitus
sup̄a modum abusus sum. dum videns bo
num id adimplere contempsi. hoc vnū scio
q̄ apud dñm misericordia est. ⁊ copiosa a
pud eum redempcō. q̄ pietatis eius fonte
nulla potest nostra iniquitas euincere v̄l sicca
re. quod si decreuerit saluare nemo est q̄ con
dempnet. **P**recipit vt sperem in eo. ⁊ me to
tum in suas manus p̄h̄ciam. **O**bedio vt pos
sum. non est crudelis aut mendax. venientē
ad eū nō eijcet foras. puolutū suis pedib?
nō indignāter abijcet. p̄uenit me demū in
b̄ndictōm̄bo dulcedinis dñi m̄bi displiceo.
Sp̄ero equidē ip̄e q̄ cepit p̄ficiet ⁊ illūabit
abscondita tēbraꝝ ne vnq̄ obdormiā morte

Fornicata es o aīa meā cū amator b? tuis
 iubet pius sponsus p os pphetā cū vt reuer
 taris. mō etiā te suscipiet. **E**t si milies abs
 cesseris: cōtēpnens irrisens. te venientē non
 repudiabit. penitentē nō aspnabit. si quis
 ex hoībus talia diceret crederes et aspirares
 et accederes. deus h̄ dicit. deus h̄ pollicetur.
 imo deus hoc impat. et tu diffidens nō acce
 des. **N**on est istud cōsiliū o aīa meā **I**n sua
 g̃ veritate nō tua veritate fidens voluntarie
 sibi sacr. fit. **I**mmūda es. accede mūdanda
 ad fontē pietatis incōtaminabilē. **E**suris.
 accede pascenda ad panem viuificū et inde
 fedibilē. **E**grotas. erit hoc efficacissimū tue
 inualitudinī medicamentū. **F**luxū pateris
 nec sanari potes a medicis tuis. s. exercitijs
 tange plena fide cū emorissa martha. s. m
 ambrosi. fimbriā vestimenti ihu. sacrosām
 videlicet hostiam vt purgeris. **S**i perculs
 sam te sentis a serpentibus peruersarū tēp
 taconū. quid restat nisi vt serpentē xp̄m ele
 uatū inspicias. **H**ec dicit cū ppha. qm̄ vni
 ca et paup̄ hī ego. p̄iceps esto sacrosancti
 hui? misterij. habebis xp̄m comitem fiduz
 et hospitē dñs simū. **C**ecam te fortassis debi
 lem et claudam cōqueris. memineris c̄niam
 tales ad cenam magni regis inuitantur: et

intrare spellitur. **L**ubrica sū inq̄es et instas-
bilis. s; h̄ panis cōfirmat cor. **T**ristis es et
anxia. s; vinū h̄ letificat. **I**nq̄etāt te et turbāt
plurima. adhibere ei q̄ turbidos fluctus sedat
qui est pax nr̄a q̄ ait. **I**n mūdo pressurā i me
pacē hēbitis. pegrinans a dño. s; i fortitu-
dine ubi huius ambulabis vsq; ad montes
dei. **Q**uid ergo tēdere formidas? **Q**uid ex-
pauescis o aīa mea. quare et quousq; con-
turbas me. **O**pera in deo et liberabit te. enu-
triet te. nō confidet te. **S**uspirabūda forte q̄-
ris ubi est deus tu? **I**n h̄ certe diuino in q̄
xps sumitur recolit mēoria passionis. mēs
implet grā. et future gl̄e nobis pignus dat.
Crede hoc bona et simplicia fide. nec curiosa
discusseris exētie modū. sufficiat tibi. qm̄ n̄
est hic mō aliorū corpū suis locis cōmēsurā-
torū. ppter ea vane ne dicā stulte q̄rūt aliq̄:
ubi caput ubi pedes. qual̄ situs. qualis ad
hostiā ptiū coordinacō. ibi xps esse dicitur.
quare et quō. **Q**m̄ facta est eius corp? trās-
substantiatio panis omnipotenti virtute di-
uinitatis. si nō hoc cōmp hēdis neq; pfecto
quantulamcūq; rem aliam quo ad infinī-
tas eius habitudines et p̄prietates compre-
hendis. **D**a locum fidei vt meritum habeas
et eam quam sine merito das nature fidem

da cū laude reuelacōem et in eius obsequiū
volens te captiua

Consideracō decia

Non ppter timorem contaminacōis cor
poris xpi illud cū mūdicia corpali mo
nemur et rectare s; ad inducōem aut scan
dalū in nobis vel in alijs deuotandum. **C**ōfi
deratio ista parū etiā instructa manifesta ē
Valet tñ nō mediocriter apud scrupulosos
vt si forte corporalis aliqua sordides ipis no
lentib; adueniat. recogitent ad christi cor
pus. nīl hāc attinere. seruata in aīo mū
dicia et reuerētia sanctitatis. **F**uerūt qui di
xerunt ipam hostiam cōsecratā nullo modo i
ventre nostrū comedēdo dimitti. sed statim
in celū rapi cōtra experientiam quotidianā
atq; catholicam veritatē que ponit corpus
christi vere comedi. **F**efellit eos hmoi cōfi
deracōis obliuio dū putant indignū sentie
vt cristi corpus vel hostiā sacra in fetulentū
stomachū nostrū deueniat. quasi videlicet
polluat aut fedet plus q; radius solaris aut
spūalium substātiarū aliqua **D**icāt ergo si
sic iudicant more carnaliū iudeorū ā paga
norū. cur xpi corpus in maternis viscerib;
et secundina pellicula mēib; nouē obseratū
et obuolutum esse voluit. **D**ebet utiq; ratio
corrigere sensuale iudiciū. ne bla pēniā

impiam reputem? ipam rei sincerissimam ve-
ritate. **C**aveam? a tali spurcia cogitando
piorum cerebrum quam inficit hoc rememoratio
plurimum purget. **A**ssuescat homo spiritualiter spiri-
talia diiudicare et sentire. **D**ic enim multis et va-
rijs fantasmatum inquietantiis impudicijs se-
met absoluet. **D**ic ea minime cubit: quod reuera
minima curanda sunt. corporales loquor sor-
des. **D**ic denique magis in conspectu quam corporis
punitate confidet.

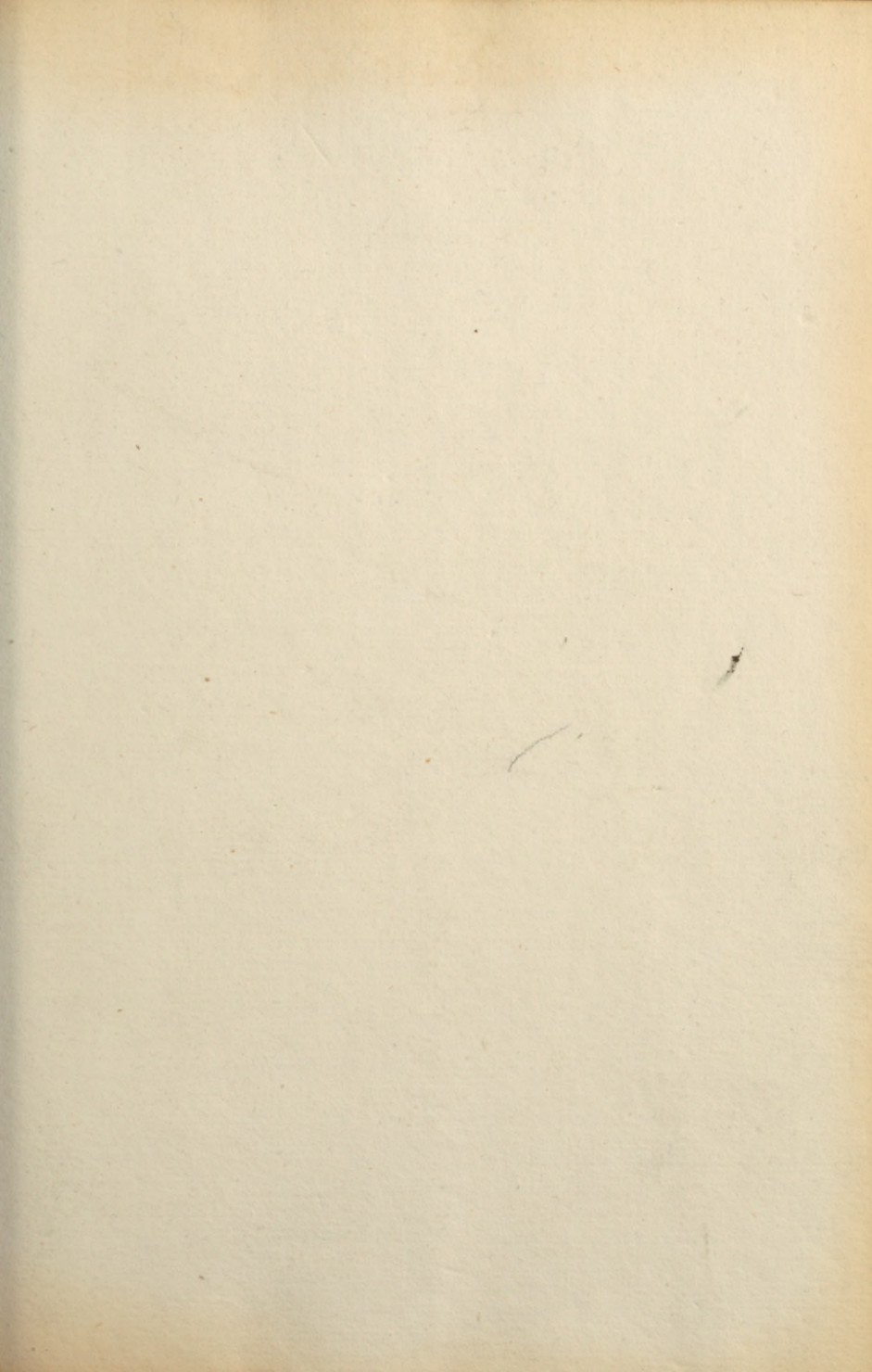
Concludam? tamen epilogantes ut nemo
celebraturus euidenter sibi querat certi-
tudinem super dignificatione sua vexaret in cas-
sum. beat illam que dea est preparationem et
sufficit non confidat in multitudinem virtutis sue
et in repetitione confessionis aut deuotionis aut re-
collectionis serenitate. potest enim fieri ut confessio
crebra super venialibus obstat de pacens. **Q**uod
dicam? **R**edit quippe animam plurimum iusto sollicita-
tam et pauidam et omnia etiam minima timentem
ut de ipsa et confessionis imperfectio itrepidat
et vergeatur confiteri. **D**abo tamen documentum per
quod nulla confessionis multiplicatio inquietatio-
nis causa erit. si videlicet fiat non tanquam repu-
tetur per tunc ad salutem carnalem. aut ad celebra-
tionem illius dispositionem requisita. **V**ed quod est o-
pus bonum et privilegiatum ad indulgentiam

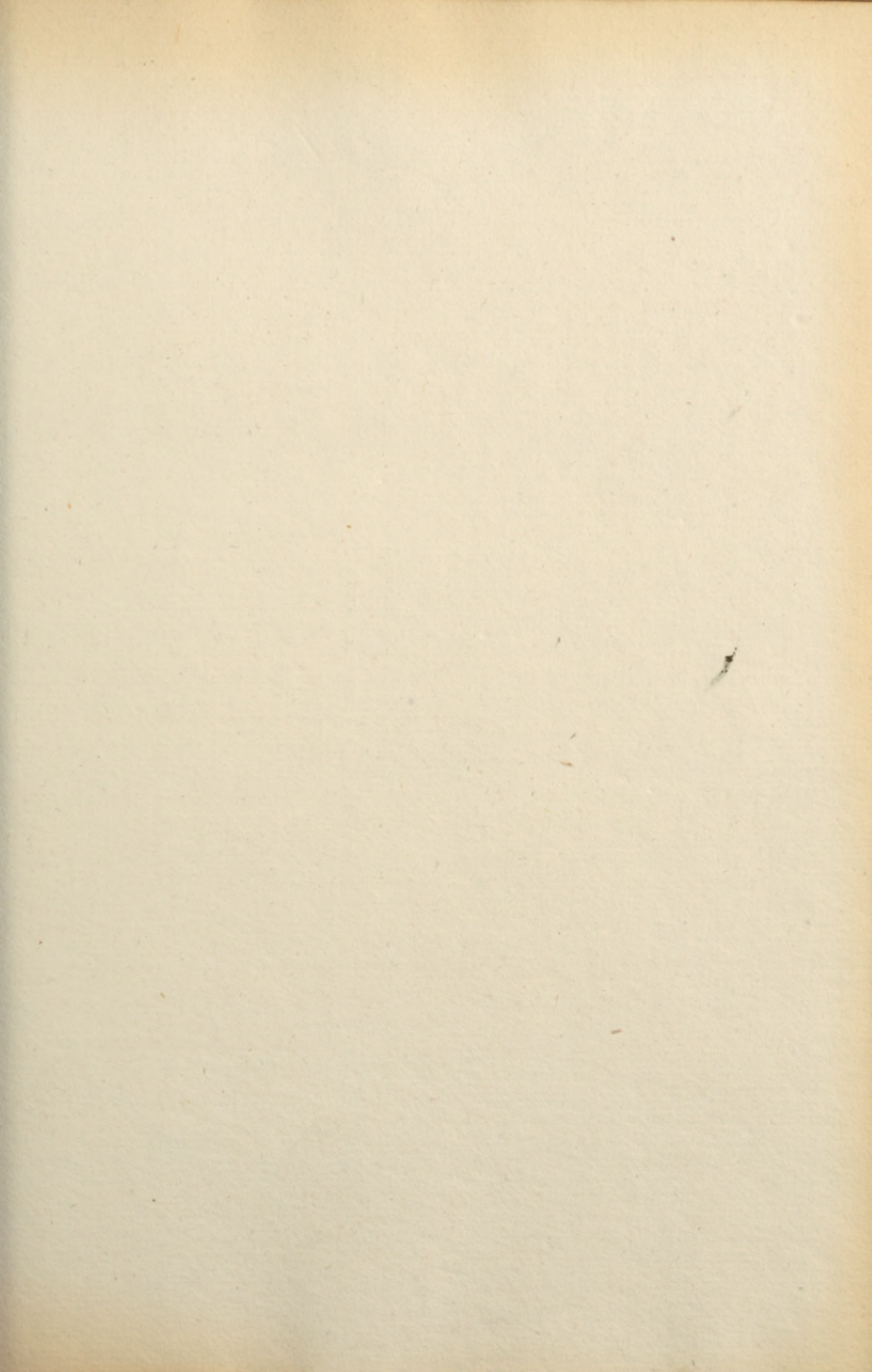
q̄z aut grē augmentacōem nō parū pficiēs
Porro diligat aīa deū aliqñ necē est ⁊ se in
manu eius p̄ficiat. alioqñ sue indignitatez
iugiter timendo ⁊ hñdo deū de seueritate su
spectū iugiter recurua erit ad commodū. ne
vnq̄z exaltata se subuehet. quāobrē ascēsu
ra i montē aīa ⁊ gaudiū suū inmolatura cum
abraham relinquat iferus asinū suū cū pu
eris senibus. Rudiat tibi asinus. p̄strepēt
pueri. feda sunt illic oīa : n̄bīl ad se quē in
monte stat. hoc enī in vertice rōis p̄tinebat.
Non imp̄tinēter hoc loco visioem inferem?
quā b̄tō p̄r Celestino monstrasse mēoratur
ille qui docet hōies etiam p̄ sompnia sciam.
visum est eidem p̄r soporanti q̄ aulā regiā
precellētissimā cum asino suo inuitatus as
cenderet. **D**ic asinus tributū ventris p̄ viā
soluit exhorruit vir purissim⁹ ⁊ abhōiatus
est hanc nō iniquitatē sed inquinacōem. ⁊
p̄gredi formidans. regredi moliebatur. q̄
usq̄z benigniter amonitus est voce de thro
no lapsa n̄bīl ad sui vl̄ aule regie sp̄ritu
alis cōtaminacōem pertinere id quod se nō
conscio naturalia necessariaq̄ suus asellus
corpulentus ⁊ irrationabilis expulerat. **P**la
ne sic est. et dicam amplius. **E**uenit nōnū
q̄ vt turbationes pugne. deordinationes

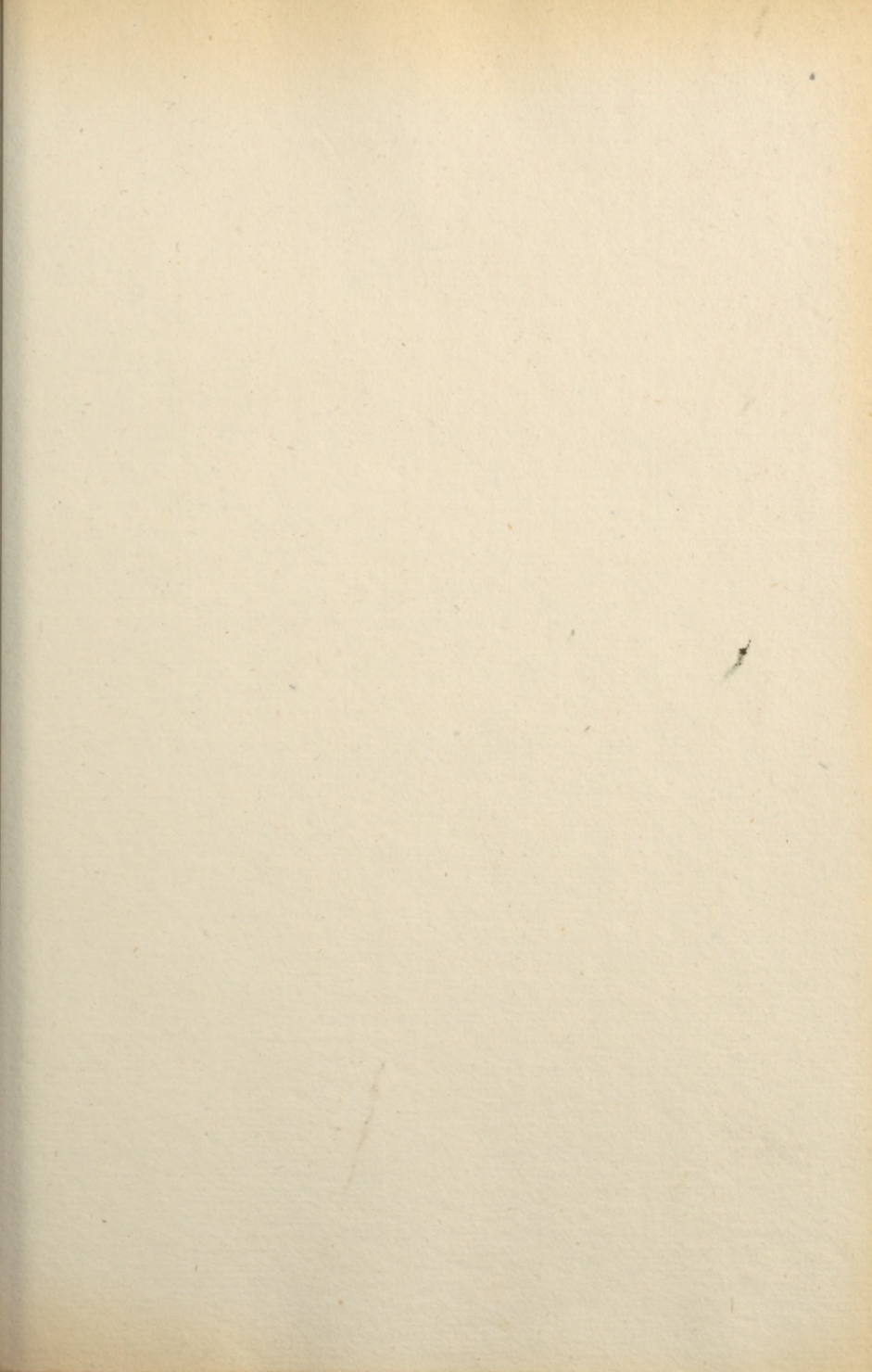
16
et feditates inferius sensualiter agitate succre-
scere faciant superius meritum nostrum sicut econtra
magis utrobique serenitas superbie ventum omnia
funditus evertente repente nonnunquam inducat.
Tantummodo exanimat se anima quantum potest: nec
ob aliud contemplationi vel studio aut quieti
quolibet insistat nisi ut apud se exaltet deus.
ac postinde magis ac magis humiliet. et in sua
puritatem primo inhumilitate refluat et refluens
cadat et deus suspiciet eam. **H**ec via tuta est:
regia et secura. **D**enique finem loquendi omnes propter
audiamus. **D**eum time de te desperans: in se
fidens et mandata eius observa quod in te est
non omittens. hoc est omnis homo

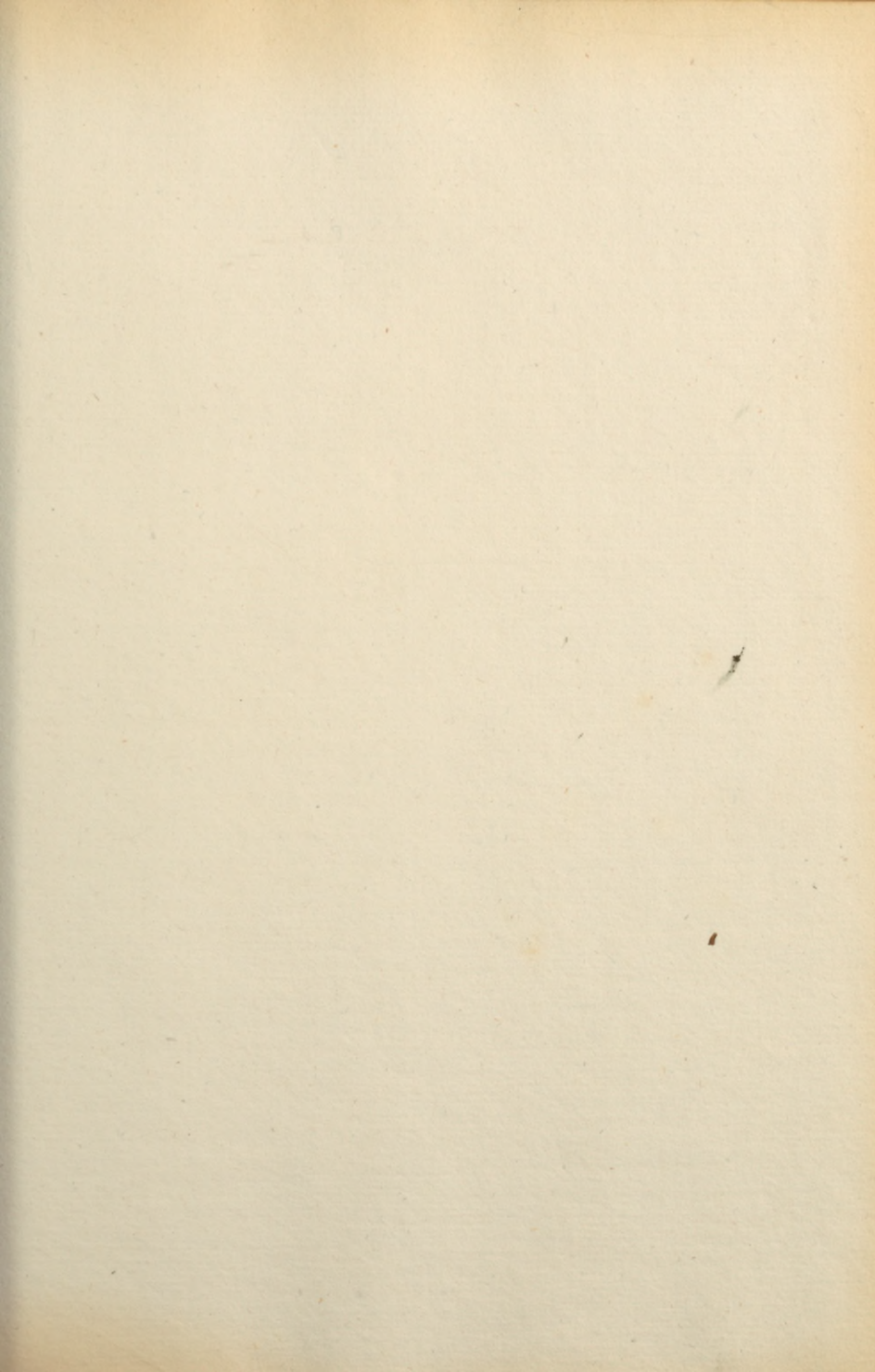
Expliat tractatulus venerabilis **A**gri **J**o-
hannis **G**erson de pollucione nocturna **A**n im-
pediat celebrantem an non.

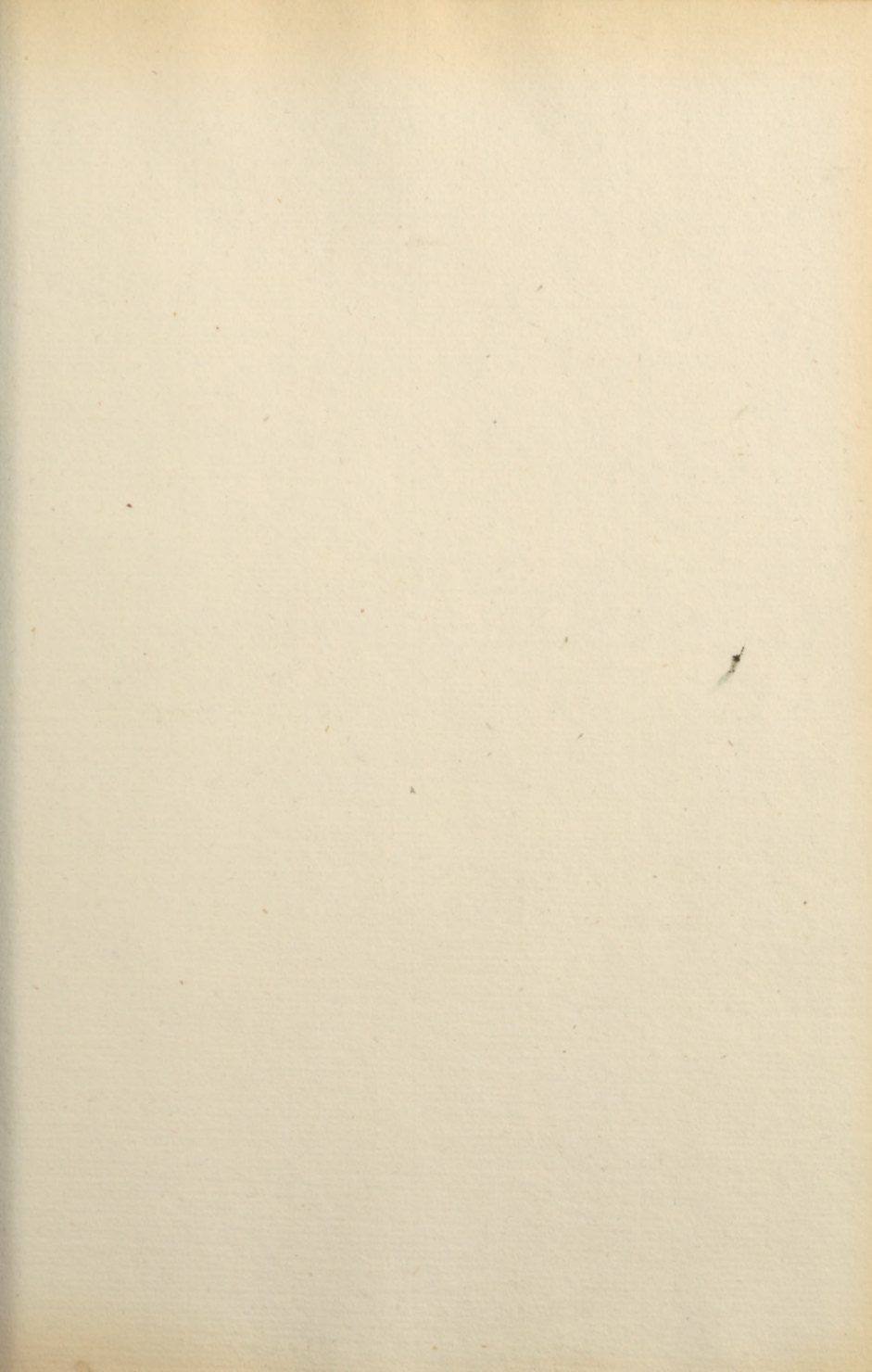

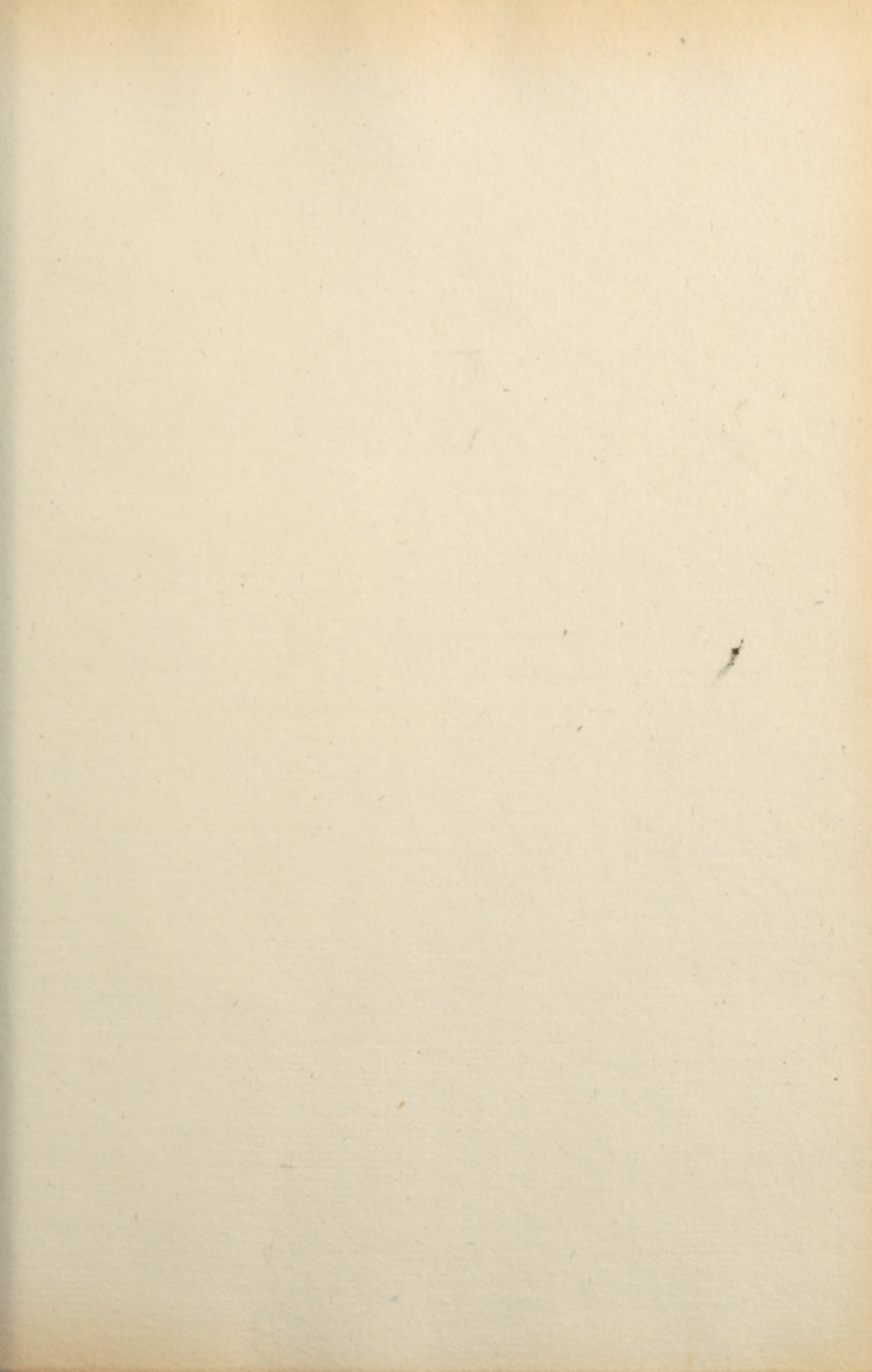

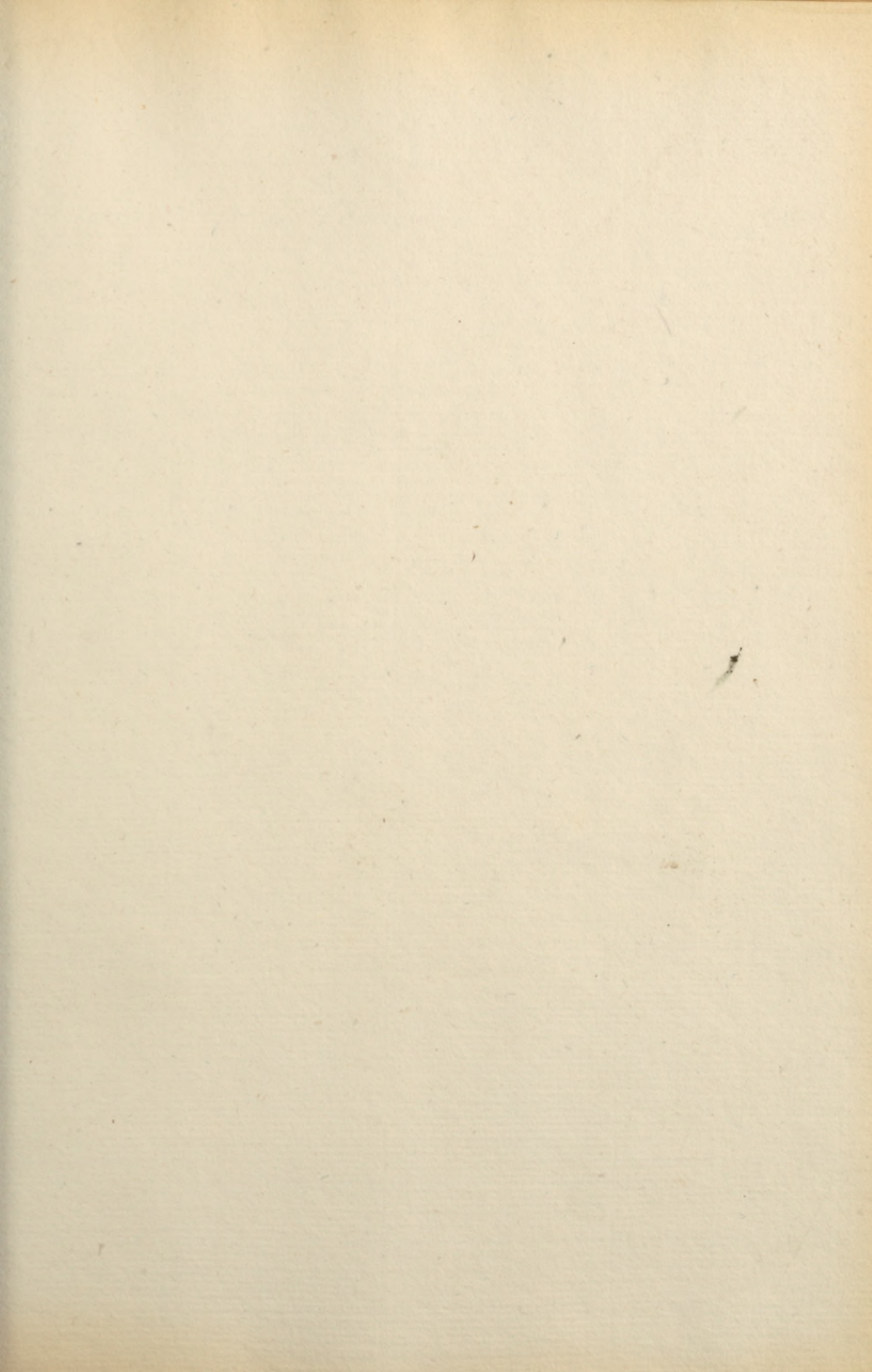

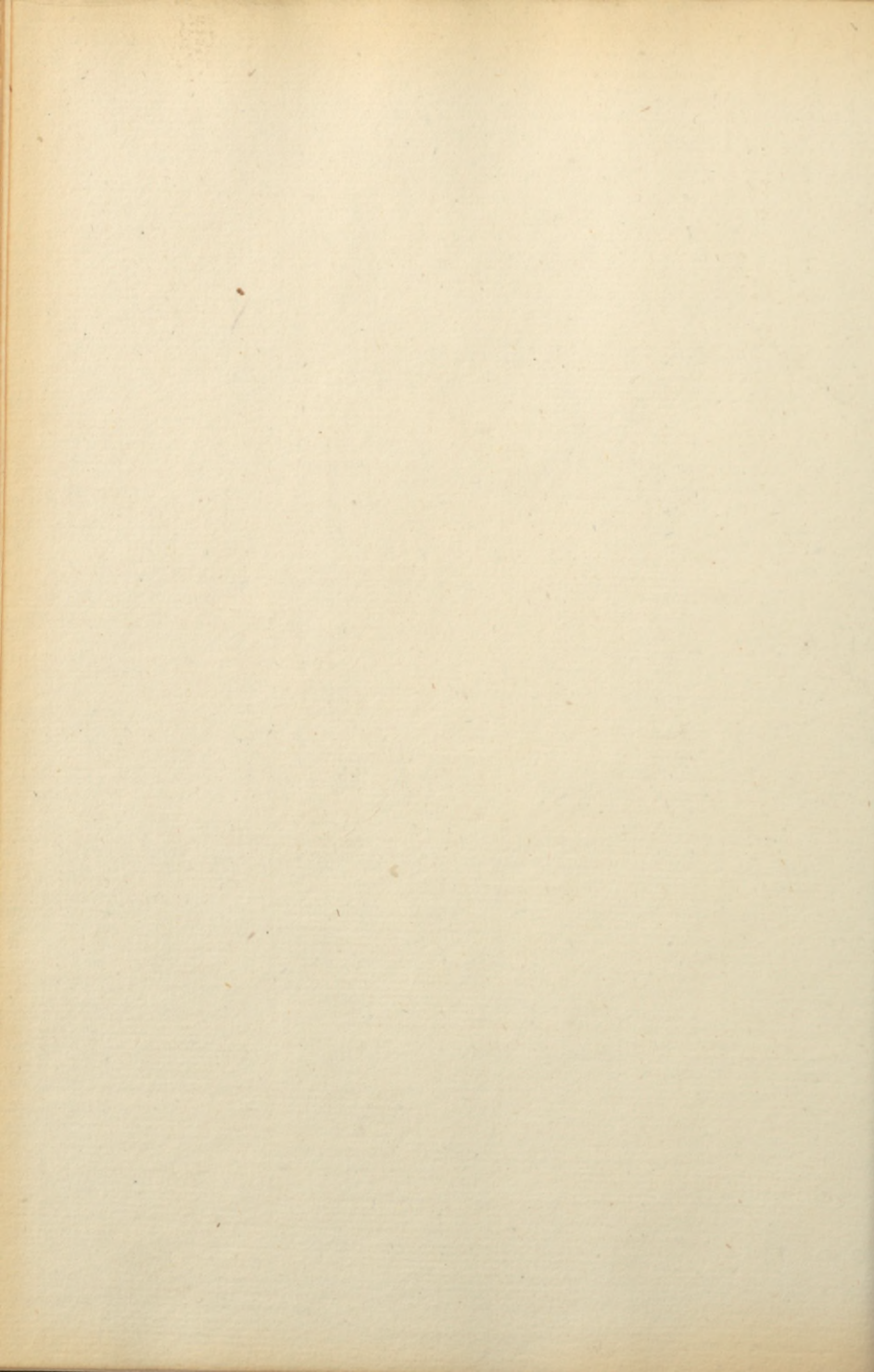

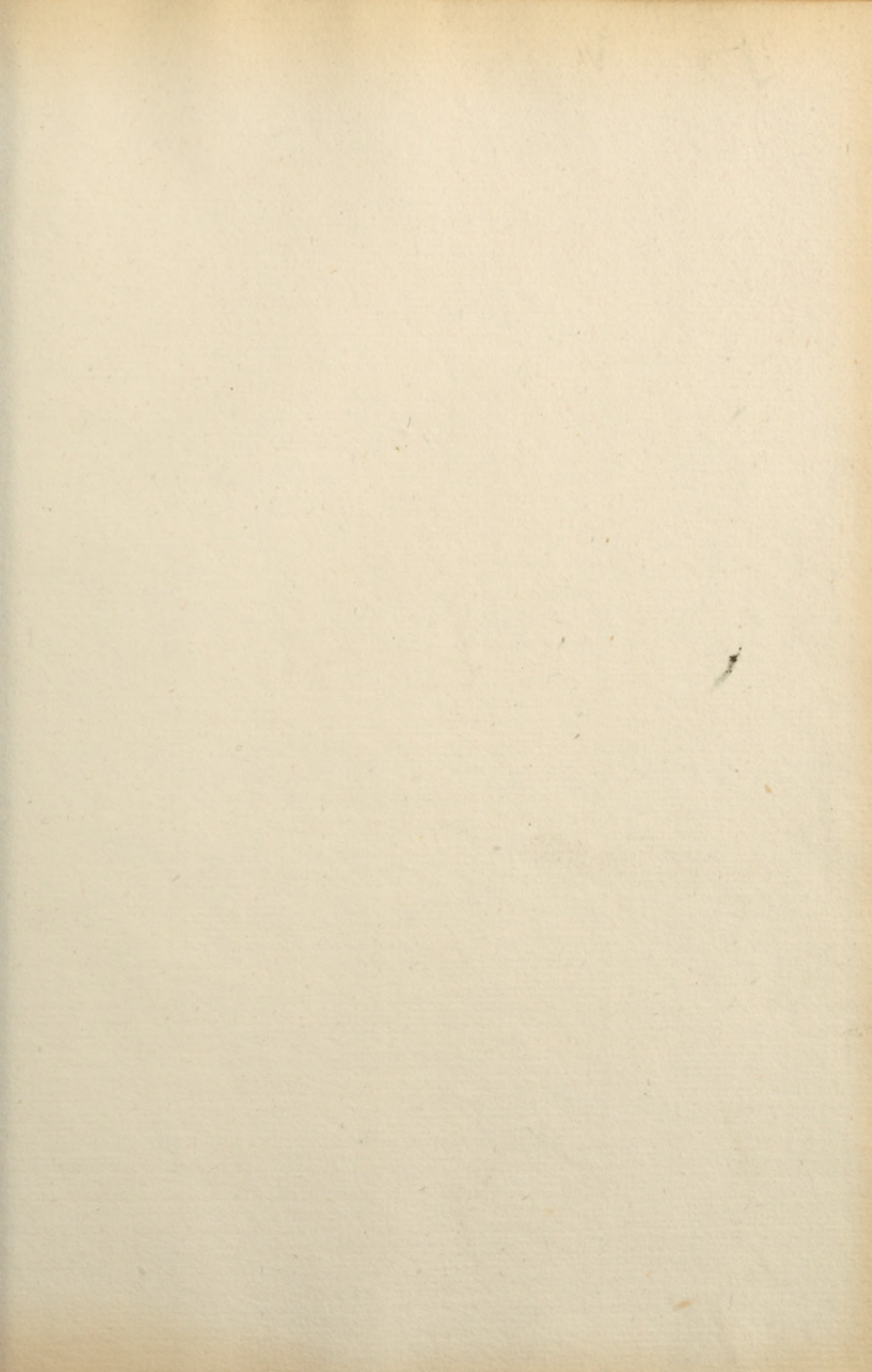

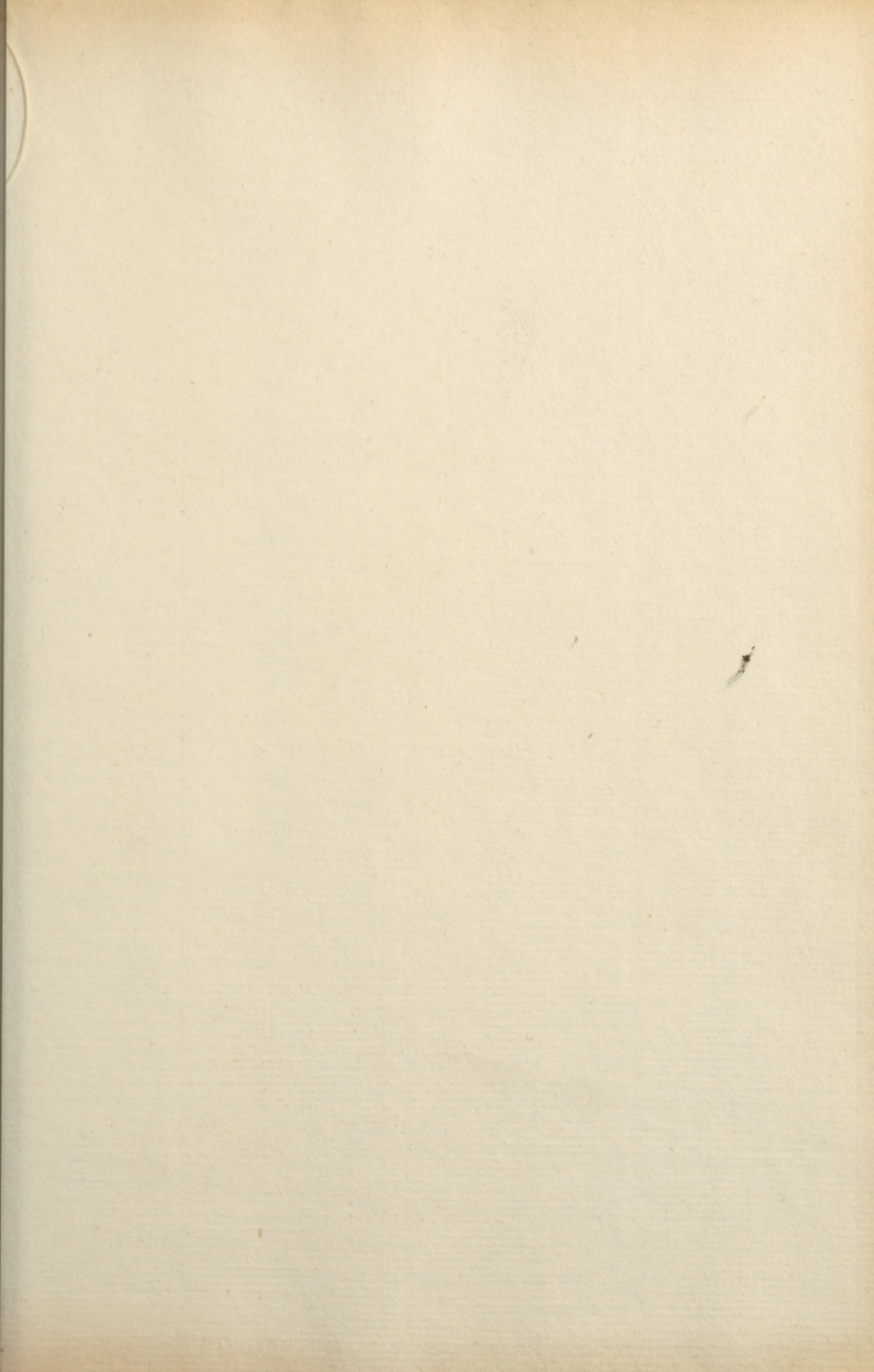

DO NOT REMOVE THIS STRIP

